ҲАЁТИМИЗ ГУЛЛАРИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 49 (3277).

8 март СЕШАНБА 1966 йил

Баҳоси 2 тийин

Бугун 8 март—халқаро хотин-қизлар куни.

Коммунизмнинг актив қурувчилари совет-хотин қизларига шон-шарафлар бўлсин!

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА

Халқаро хотин-қизлар куни—8 март муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг мурожаати

Қадрли хотин-қиз ўртоқлар, шонли меҳнаткаш хотин-қизлар, коммунизмнинг актив қурувчилари!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сизларни Халқаро хотин-қизлар куни — 8 март билан, демократия ва социализм учун, озодлик ва тенг ҳуқуқлилик, миллий мустақиллик учун, бутун дунёда тинчлик учун курашда жаҳон хотин-қизларининг жанговар бирдамлик байрами билан қизғин табриклайди.

Бу йил бизнинг мамлакатимизда Халқаро хотин-қизлар куни — 8 март айниқса тантанали байрам қилинмоқда. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан совет хотин-қизларининг коммунистик қурилишдаги ва Ватанни ҳимоя қилишдаги буюк хизматларини нишонлаб, бу кун дам олиш куни деб эълон қилинди. Бу байрам КПСС XXIII съезди арафасида нишонланмоқда. Янги беш йиллик план юзасидан съезд Директивалари лойиҳасининг умумхалк муҳокамаси мамлакатда авж олиб кетди. Янги беш йиллик план коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда, меҳнаткашларининг фаровонлигини янада юксалтиришда муҳим босқич бўлади.

Совет хотин-қизлари ўзларининг ватанпарварлик ишлари ва фидокорликлари билан бутун халқимизнинг чуқур ҳурматига сазовор бўлдилар. Улар эркаклар билан бирга Советлар ҳокимияти учун жонбозлик қилиб курашдилар, Улуғ Ватан уруши йилларида пролетар революцияси ғалабаларини қаҳрамонона ҳимоя қилдилар, Ватанни социалистик негизда ўзгартиришга улкан ҳисса қўшдилар.

Коммунистик партия томонидан марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбияланган ишчи ва колхозчи аёллар, инженер ва техник, врач ва ўқитувчи, фан, адабиёт ва санъат арбоблари бўлган аёллар — барча совет хотин-қизлари ўзларининг бутун куч ва билимларини мамлакатимизда коммунизм ғалабасининг буюк ишига сарф қилмоқдалар.

Советлар мамлакати инсоният тарихида биринчи бўлиб хотин-қизларга эркаклар билан тенг ҳуқуқларни таъминлаб берди, ўз талантлари ва қобилиятларини рўёбга чиқариш учун кенг имкониятлар бериб қўйди. Совет хотин-қизлари мамлакат халқ хўжалигида, давлатни идора қилишда кўзга кўринарли ўринни эгаллаб турибдилар, улар мактаблар, фабрикалар, заводлар, колхозлар, совхозлар, институтлар, медицина ва маиший муассасаларга муваффақиятли раҳбарлик қилмоқдалар. Минг-минглаб хотин-қизлар давлат ҳокимиятининг олий органларига — СССР Олий Совети, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайланганлар.

Совет хотин-қизларининг Ватан олдидаги хизматларини партия, ҳукумат, халқ муносиб баҳолади: бир миллиондан ортиқ хотин-қиз ҳукумат мукофотларига сазовор бўлди, минглаб хотин-қизлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонларидир.

Бизнинг мамлакатимизда оналар умумхалқ илтифоти, меҳр-муҳаббати ва меҳрибонлиги билан эъзозланмоқда. Ўн мингларча совет хотин-қизлари ёш авлодни тарбиялаш соҳасидаги олижаноб меҳнати учун «Қаҳрамон она» фахрий унвонига сазовор бўлди, миллионлаб аёллар «Оналик шуҳрати» ордени ва «Оналик медали» билан мукофотландилар.

Хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида бундан буён ҳам ғамхўрлик қилишни, билимларини ошириш, маданий ҳордиқ чиқариш учун уларга барча зарур имкониятларни яратиб беришни, оилани мустаҳкамлашда, болаларни тарбиялашда ёрдам беришни Коммунистик партия билан Совет ҳукумати ўзларининг бурчлари деб ҳисоблайдилар. Янги беш йилликда мактабгача болалар муассасалари анча кўпайтирилади, уй-жой қурилиши кенг миқёсда олиб борилади, хотин-қизларнинг рўзғор ишларини енгиллаштирувчи аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳажми анча кўпайтирилади.

Бутун ер юзидаги меҳнаткаш хотин-қизлар сингари совет хотин-қизлари, уларнинг қардош социалистик мамлакатлардаги дугоналари ялпи тинчлик муддаолари билан бирлашиб турибдилар. Хотин-қизлар Америка империализмининг Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий интервенциясини ва унинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни талаб қилмоқдалар, Ғарбий Германия реваншчиларининг ядро қуроли билан таъминланишига қатъиян қарши чиқмоқдалар. Совет хотин-қизлари тинчликни мустаҳкамлаш учун, халқларининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашнинг ҳамиша биринчи сафларида бўлиб келдилар ва ҳозир ҳам биринчи сафларда бормоқдалар.

Совет хотин-қизлари партиямиз билан ҳукуматимизнинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. КПСС Марказий Комитети ишонч билдириб айтадики, мамлакатимизнинг содиқ қизлари бўлган сизлар социалистик Ватанни янада мустаҳкамлаш учун, коммунистик идеалларнинг ғалабаси учун ўзингизнинг куч-қувватингиз, билимингиз ва ижодий ғайратингизни бундан буён ҳам аямай сарфлайверасиз.

Азиз хотин-қиз ўртоқлар! Оналаримиз, опа-сингилларимиз, дўстларимиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сизларнинг барча ишларингиз ва эзгу ташаббусларингизда сизларга чин кўнгилдан кўпдан-кўп муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик, хушчақчақлик ва роҳат-фароғат тилайди.

Совет хотин-қизларига шон ва шарафлар бўлсин!
Яшасин бутун дунёдаги меҳнаткаш хотин-қизлар!
Яшасин Халқаро хотин-қизлар куни — 8 март!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ

Ўзбекистон пахтакорларининг қурултойи 7 мартда ўз ишини давом эттирди. Қурултой қатнашчилари ўтган йил якунлари ва беш йилликнинг биринчи йилида республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари олдида турган вазифалар тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Н. М. Матчонов** докладини муҳокама қилдилар.

Доклад юзасидан музокараларда Бухоро область ижроия комитетининг раиси **Н. Бозоров**, республика «Узсельхозтехника» бирлашмасининг раиси **И. В. Бабков** Самарқанд область Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхоз раиси **А. Хусанов** Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Намуна» колхози комплекс механизациялашган звеносининг бошлиғи **С. Нурмаханова**, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри **С. Мамарасулов**, Қашқадарё область, Шаҳрисабз районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг раиси **К. Рустамова**, Сурхондарё область партия комитетининг секретари **Р. Эргашев**, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институти лабораториясининг мудири **Р. Раҳмонов**, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Чорвачилик институти «Красний водопад» тажриба базасининг сут соғувчиси **А. И. Чудная**, Р. Р. Шредер номли Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик институтининг директори **М. Мирзоев** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Қурултой қатнашчилари Россия Федерациясидаги Иваново область делегациясининг бошлиғи, Иваново область партия комитетининг секретари **Д. П. Колчин** нутқини самимий кутиб олдилар.

Қурултойда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Қурултой қатнашчилари Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг 1966 йилги социалистик мажбуриятини маъқулладилар. Бу мажбуриятда пахтачиликдаги янги марралар белгилаб берилган. Республика деҳқонлари беш йилликнинг биринчи йилида 3.750 минг тонна пахта етиштириб давлатга сотишга, 1.175 минг тонна пахтани машинада териб олишга сўз бердилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан ҳам юксак мажбуриятлар олинди.

Ўзбекистон пахтакорларининг қурултойи ўз ишини тамомлади. (ЎзТАГ).

ЎРТА ОСИЁДА ЭНГ ЙИРИК ГЎШТ КОМБИНАТИ

Тошкент яқинида қурила бошлаган Ўрта Осиёда энг йирик гўшт комбинати лойиҳага кўра ҳар сменада юз тонна гўшт ва ўттиз беш тонна колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган бўлади.

Лойиҳаси москвалик мутахассислар томонидан ишлаб чиқилган Тошкент гўшт комбинати йигирма тўрт гектар ерни эгаллайди. Унинг темир-бетондан қуриладиган корпусларида молларни сўядиган ва дастлабки ишлайдиган, колбаса маҳсулотлари, елим ва қуруқ оқсил озиқлари ишлаб чиқарадиган заводлар жойлашади. Ҳар сменада 125 минг порция маҳсулот тайёрлайдиган гўшт ва кулинария ярим фабрикатлари цехи ҳамда олти минг тонна маҳсулот сиғадиган жуда катта музхона қуриш кўзда тутилади. Кейинчалик бу совутиш фабрикасининг сиғими қарийб икки баравар оширилади. (ЎзТАГ).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Тошкентдаги резина-техника буюмлари заводи коллективи КПСС XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, янги йилнинг дастлабки кварталини барвақт якунлаш ва планга қўшимча равишда 4300 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Ҳозир корхона цехларида зиммага олинган мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда. М. Бекназаров, Р. Сойибназаров, Т. Саидов каби пешқадам ишчилар смена топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этишяпти. Улар ғайрати билан ойлик топшириқлар муваффақиятли якунланиб, пландан ташқари 1200 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Қ. СОБИРОВ.

ТЕХНИКА—ҚИШЛОҚҚА

Қўйлиқдаги ремонт-механика заводи коллективи республикамиз деҳқонларининг кўмакдоши ҳисобланади, ҳақиқатан ҳам. Корхона цехларида пахтакорлар оғирини енгил қилаётган турли-туман қишлоқ хўжалик машиналари ва механизмлари ремонт қилинмоқда, уларга кўплаб эҳтиёт қисмлар тайёрланаётир.

Шу кунларда партия XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган ремонтчилар зафар кетидан зафар қучишмоқда. Январь ойи топшириғини муддатидан илгари адо этишди.

Завод азаматлари шу йилнинг биринчи квартали топшириғини муддатидан анча илгари адо этиш, йил охиригача 130 минг киловатт-соат электр қувватини тежашга бел боғлади.

И. РУСТАМОВ.

ЧОРВАДОРЛАР ТОРТИҒИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг чорвадорлари съездолди вахтасида туриб, ишлаб чиқаришда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Молбоқарлар ва сут соғувчилар маҳсулот етиштиришни кўпайтираётирлар. Чорвадорлар қисқа вақт ичида 400 ўрнига 466 центнер гўшт, 1.020 ўрнига 1.052 центнер сут топшириб биринчи квартал планини муддатидан олдин ошириб бажардилар.

Колхозчиларнинг ҳалол меҳнат қилишлари туфайли ўтган йилнинг шу даврига нисбатан чорва маҳсулотлари етиштириш қарийб уч баравар кўпайди.

Н. АҲРОРОВ.

ПАРТИЯ ТАРИХИДА МУҲИМ ДАВР

(РКП(б) X СЪЕЗДИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ)

Бундан 45 йил муқаддам 1921 йил мартида партиямиз ва Совет давлати тарихида муҳим воқеа бўлган РКП(б) X съезди чақирилган эди. Съезд мамлакат учун мураккаб иқтисодий, сиёсий вазият вужудга келган, партия ичида жиддий қийинчиликлар пайдо бўлган бир шароитда иш олиб борди.

Узоқ давом этган гражданлар уруши мамлакат хўжалигини жуда вайрон қилиб ташлаганди. 1921 йил бошларида иқтисодий қийинчиликлар билан бирга сиёсий характерга эга бўлган бошқа жиддий қийинчиликлар ҳам пайдо бўлади. Деҳқонлар ўз хўжаликларини ривожлантиришга рағбатлантирмайдиган озиқ-овқат развёрсткаси сиёсатидан қаттиқ норози бўла бошладилар.

Контрреволюцион кучлар Советлар ҳокимиятига қарши курашда ана шу қийинчиликлардан фойдаланишга уринадилар. Эсерлар, меньшевиклар ва оқ гвардиячилар чет эл империалистларининг қўллаб-қувватлаши билан Советларга қарши бир талай қуролли исёнлар ташкил этади. Булардан энг хавфлиси 1921 йил март ойининг бошида рўй берган Кронштадт исёни эди.

Иқтисодий ва сиёсий қийинчиликлардан РКП(б) сафларидаги антипартиявий элементлар ҳам фойдаландилар. Улар социалистик қурилишга ўтиш режаларини барбод қилиш мақсадида партияни касаба союзлар тўғрисида дискуссия очишга мажбур этдилар. Дискуссия ва партиянинг бош йўлига қарши курашнинг ташаббусчиси Троцкий эди. У касаба союзларни ҳарбий методлар билан ишлашга кўчиришга, оммавий ишчи ташкилотлари фаолияти учун жуда зарур бўлган ишонтириш методини қуруқ мажбур қилиш, команда бериш методи билан алмаштиришга уринди. Касаба союзлари дискуссиясида троцкийчилар билан бирга партиянинг бош йўлига «демократик централизм», «ишчи оппозицияси» каби антипартиявий группалар ҳам қарши чиқадилар.

В. И. Ленин ва ленинчилар асосий зарбани антипартиявий группаларнинг бош кучи троцкийчиларга қаратадилар. Ленинчилар платформаси касаба союзларни бошқариш мактаби, хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактаби деб уқтиради.

Касаба союзлар тўғрисидаги дискуссия кенг тус олади. У ҳатто Туркистонгача ҳам ёйилади. Бу ўлкада дискуссия 1921 йил январида бошланиб, ниҳоятда жиддий курашга айланади. Дастлаб Туркистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Тошкент шаҳар партия комитетининг айрим аъзолари иккиланадилар, ҳатто ленинча йўлдан чекинадилар ҳам. Бу «навбатдаги вазифалар ва касаба союзларининг иш методлари тўғрисида» Туркистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг матбуотда эълон қилинган тезисларида кўзга ташланарди. Бу тезисларда Троцкий ва «ишчи оппозицияси» платформаларидан олинган бир қанча фикрлар бор эди. Туркистон партия ташкилоти РКП(б) Марказий Комитети раҳбарлигида машаққатли курашлар туфайли айрим партия аъзолари орасида вужудга келган иккиланиш ва хатоларни бартараф этиб, Ленин платформасини маъқуллади ва унга батамом қўшилди.

Касаба союзлар тўғрисидаги дискуссия ана шу масала доирасидан жуда четга чиқиб кетди. Бу ерда гап ҳарбий коммунизм сиёсатидан норози бўлган деҳқонларга муносабат тўғрисида, партиясиз ишчилар оммасига, умуман гражданлар уруши тамом бўлган бир даврда партиянинг оммага муносабати тўғрисида борарди. Маҳаллий партия ташкилотларининг асосий кўпчилиги оппозициячиларнинг платформасини қоралаб, ленинча платформага қўшилишди.

РКП(б) X съезди юқорида баён қилинган ана шундай кескин бир вазиятда чақирилди. Съезд иши Москвада 8—16 мартгача давом этди. Съездда Туркистон партия ташкилотидан ҳал қилувчи овоз билан 33, маслаҳат овози билан 22 делегат қатнашди. Съезд кун тартибига Марказий Комитетнинг сиёсий ва ташкилий ҳисоботи, развёрсткани озиқ-овқат солиғи билан алмаштириш, касаба союзлари ва уларнинг мамлакат хўжалик ҳаётидаги роли, партия бирлиги ва анархо-синдикалистик оғмачилик, миллий масала тўғрисидаги ва бошқа масалалар киритилган эди. Съезд иши В. И. Лениннинг бевосита раҳбарлигида ўтади.

РКП(б) X съезди Марказий Комитет фаолиятини маъқуллади ва партиянинг ички ҳамда ташқи сиёсатини тўғри деб топди. Съездда касаба союзлари тўғрисидаги дискуссияга якун ясалиб, «Касаба союзларининг роли ва вазифалари тўғрисида» махсус қарор қабул қилинади. Қарорда ташкилий-хўжалик ва тарбиявий ишлар билан шуғулланиш совет касаба союзларининг асосий вазифасидир, касаба союзлари Советлар Россиясида коммунизм мактаби сифатида муҳим роль ўйнаши керак, деб уқтирилди.

В. И. Лениннинг партия бирлиги ва анархо-синдикалистик оғмачилик тўғрисидаги доклади, доклад юзасидан съезд қабул қилган қарор РКП(б) сафларининг монолит бирлигини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўлди. Буюк доҳий ўз докладида барча оппозицион группировкалар ва уларнинг антимарксистик платформаларини аёвсиз танқид остига олади, оппозициячиларнинг майда буржуа контрреволюцияси билан ғоявий алоқасини фош этиб ташлайди. Съезд Ленин томонидан таклиф этилган «Партия бирлиги тўғрисида» ва «Партиямиздаги синдикалистик ва анархистик оғмачилик тўғрисида»ги резолюцияларни кўпчилик овоз билан қабул қилади. Бу қарорларда партия ва Совет давлати учун фракциячиликнинг катта хавфи борлиги таъкидланиб, партияда ташкил топган барча фракция ва группаларни дарҳол тарқатиб юбориш кераклиги кўрсатилади, бинобарин барча партия ташкилотларини фракциячилик чиқишларига қарши шафқатсиз кураш олиб боришга чақирилади.

Съезд материаллари орасида В. И. Ленин доклади юзасидан озиқ-овқат развёрсткасини озиқ-овқат солиғи билан алмаштириш тўғрисидаги қарор алоҳида ўрин тутади.

Қарорда Коммунистик партиянинг ҳарбий коммунизм сиёсатидан янги иқтисодий сиёсатга ўтганлиги ўз ифодасини топади. Бу тарихий тадбирнинг ижодчиси ва илҳомчиси В. И. Ленин эди. В. И. Ленин «Развёрсткани натурал солиқ билан алмаштириш тўғрисида» қилган докладида бу масала энг аввал сиёсий масала эканлигини, чунки унинг моҳиятини ишчилар синфининг деҳқонларга муносабати ташкил этишлигини таъкидлаб кўрсатади.

Янги иқтисодий сиёсатнинг назарий зарурлиги марксизм-ленинизмнинг ўтиш даври тўғрисидаги, ғалаба қозонган пролетариатнинг капиталистик жамиятни революцион йўл билан социалистик жамиятга айлантириши тўғрисидаги таълимотларидан келиб чиқарди. Майда товар ишлаб чиқарувчи деҳқон хўжаликлари мамлакатда кўпчиликни ташкил этган шароитда социализмга ўтишнинг шундай бир формасини танлаб олиш керак эдики, бу форма деҳқон хўжалигининг хусусиятларини ҳисобга олсин. Янги иқтисодий сиёсат мамлакатдаги шароитга мос бўлиб, кўпмиллионли деҳқонларни социалистик қурилишга жалб этишни кўзда тутган эди.

Съезднинг миллий масала юзасидан қабул қилган қарори ҳам социализм қуриш учун ишчилар синфи билан деҳқонларнинг мустаҳкам иқтисодий иттифоқини таъминлашга қаратилган эди. Съезд рус бўлмаган миллатларнинг ўтмишдан мерос бўлиб қолган хўжалик, сиёсий ва маданий қолоқлигини йўқотиш, уларнинг амалдаги тенгсизлигига барҳам бериш, бошқа халқларга сиёсий, маданий ва хўжалик жиҳатидан марказий Россияга етиб олиш имкониятини яратиш партиянинг миллий масала соҳасидаги навбатдаги вазифалари деб белгилайди.

Туркистон партия ташкилотининг вакиллари РКП(б) X съездида актив қатнашдилар, съезд кун тартибидаги бир қатор масалаларни муҳокама қилишда сўзга чиқдилар, съезд қарорларини тайёрловчи комиссиялар составига киритилдилар. Туркистон делегатлари А. В. Башкуров, Н. С. Березин, Х. Х. Бурнашев, Н. М. Воронин, М. С. Исеев, И. Ф. Казарин, А. М. Сариев, Г. Б. Скалов, И. Ҳидиралиев ва Т. М. Худойбергановлар X съезднинг бошқа делегатлари билан бирга қўлларида қурол билан Кронштадт контрреволюцион исёнини бостиришда қатнашадилар.

Мамлакатимизнинг урушдан тинч хўжалик ва маданий қурилишга бурилишини белгилаб берган РКП(б) X съезди КПСС тарихида ёрқин саҳифани ташкил қилади.

Партия X съезди қарорлари асосида янги иқтисодий сиёсатга ўтиш ишчилар синфининг деҳқонлар билан иттифоқини мустаҳкамлади, мамлакатни мисли кўрилмаган вайронгарчиликдан олиб чиқиб, социализм экономикаси асосларини яратиш имкониятини берди. СССРда амалга оширилган янги иқтисодий сиёсат назарияси ва практикаси жуда муҳим халқаро аҳамиятга эгадир. Халқ демократияси мамлакатларининг коммунистик ва ишчи партиялари КПСС тажрибасини ижодий қўлланиб, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш асосида ўз мамлакатларида социализм қуриш вазифаларини ҳал этмоқдалар.

Съезднинг партия бирлиги тўғрисидаги қарори жуда катта аҳамиятга эгадир. Ана шу муҳим ҳужжат билан қуролланган Коммунистик партия ўз сафларининг ва бутун халқаро коммунистик ҳаракат сафларининг монолит бирлигини ҳормай-толмай мустаҳкамлаб келмоқда. Лениннинг X съезд қарорларида ўз ифодасини топган партия бирлиги тўғрисидаги таълимоти КПСС барча коммунистик ва ишчи партиялар ҳаёти ва фаолиятининг мустаҳкам қонуни бўлиб, у бебаҳо назарий ва амалий аҳамиятга эгадир.

СССРда миллий масалани ҳал этишда партия X съездининг «Миллий масалада партиянинг навбатдаги вазифалари тўғрисида»ги қарори жуда катта аҳамият касб этди. Коммунистик партия ана шу қарор асосида Октябрь революцияси натижасида озод бўлган мамлакатимиз халқларини қардошларча оилага бирлаштирди, ихтиёрийлик ва халқларнинг тўла тенгҳуқуқлилиги принциплари асосида дунёда биринчи кўп миллатли социалистик давлат — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини барпо этди. Чоризм даврида эзилиб келган халқларнинг илгариги иқтисодий, сиёсий ва маданий қолоқлиги тугатилди, миллий масалани марксча-ленинча ҳал этиш намунаси бутун дунёга намойиш қилиб кўрсатилди.

РКП(б) X съездининг тарихий қарорлари марксизм-ленинизм назарияси хазинасидан мустаҳкам ўрин олган. Съезд қарорлари ўз актуаллигини ҳозир ҳам йўқотган эмас. КПСС ва барча коммунистик ҳамда ишчи партиялар партиямиз тарихий X съездининг ленинизм руҳи билан суғорилган қарорларига ҳозир ҳам мурожаат этиб турадилар.

Р. НУРУЛЛИН,
тарих фанлари кандидати.

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИК МАРРАЛАРИ САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИДА

ЎРТОҚ Н. М. МАТЧОНОВ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Ўртоқ Н. М. Матчонов доклади юзасидан бўлган музокараларда юқори ҳосил етиштиришнинг донгдор усталари, механизаторлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари сўзга чиқдилар. Улар эришилган янги муваффақиятлар ҳақида гапирадилар, ишдаги камчиликларни танқид қиладилар, хўжаликни яхши бошқариш йўлларини кўрсатиб ўтадилар.

Фарғона область ижроия комитетининг раиси **М. Иброҳимов** қурултой қатнашчиларига маълум қиладики, Фарғона областининг меҳнаткашлари ўтган йили юз берган сув танқислигини бартараф этиб, ўз интернационал бурчларини бажардилар: давлатга 502 минг тонна пахта сотдилар. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 24,5 центнерга етди.

Область деҳқонларининг беш йиллик биринчи йилидаги режалари катта. Фарғоналиклар XXIII съезд Директивалари лойиҳасини муҳокама қилиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан оширилган мажбуриятлар олишди.

Андижон область, Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг раиси **Х. Сонббоев** айтадики, партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги туфайли «Партия XXII съезди» артели колхозчиларининг фаровонлиги йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Бизнинг колхозимиз маҳнаткашларининг турмуш шароити бунинг далилидир. Колхоз территориясида кўп қаватли уйлар, болалар муассасалари, касалхона, кутубхона, клуб қурилди. Ҳамма уйлар газлаштирилди ва электрлаштирилди.

1966 йилда колхозимиз меҳнатчилари хўжалик экономикасини янада мустаҳкамлаш тадбирларини режалаштириб қўйдилар. Биз Ватанга 7.200 тонна пахта беришга, 500 гектар янги ер ўзлаштиришга ваъда берамиз.

Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ **Қ. Аҳмедов** ўз нутқида таъкидлайдики, КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан сўнг хўжаликларнинг рентабеллиги ошди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг қатъий планлари белгилаб қўйилганлиги, шу маҳсулотларнинг харид нархлари оширилганлиги, хўжаликларнинг техника базаси мустаҳкамланганлиги бунга ёрдам берди. Пахтакорларнинг ўз меҳнатига тўланадиган ҳақ оширилиши натижасида моддий манфаатдорлиги ошганлиги муҳим иқтисодий омил бўлди. Ўтган йили колхозларнинг ижтимоий даромадлари область бўйича 1958 йилдагига қараганда 75 миллион сўм кўпайди.

Қишлоққа тобора кўпроқ янги техника берилмоқда. Хўжаликлар 2.780 та пахта териш ва кўрак узиш машинаси, 865 та трактор, 1.685 та культиватор ва бошқа қишлоқ хўжалик машина ва қуролларини олишди. Комплекс механизация жорий этилганлиги натижасида 1961 йилдагига нисбатан икки баравар кўп пахта машинада териб олинди. Совхозларнинг ишчилари планни ошириб бажарганликлари учун 3 миллион сўм мукофот олишди, колхозчиларнинг жами мукофоти 14 миллион сўмдан ошиб кетди.

Хоразм область Янгиариқ районидаги Аваз Ўтар номли колхоз бригадири, юқори ҳосил етиштириш устаси **И. Юсупов** қурултойга шуни маълум қиладики, етти йилликнинг сўнгги йилида бу колхоз зўр муваффақиятга эришди. 945 гектар ернинг ҳар гектаридан 42 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Пахтанинг ҳаммасини давлат биринчи сортлар билан қабул қилди. Ўртоқ Юсупов бригадаси ҳам яхши ишлади. 65 гектарлик майдонда 61 центнердан ҳосил етиштирилди ва йиғиб-териб олинди. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўрта ҳисобда 18 тоннадан пахта етиштирди.

Сирдарё область ижроия комитетининг раиси **Е. Тасанбоев** сўзга чиқади. Мирзачўлнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга партия ва ҳукумат катта аҳамият бермоқдалар, дейди у.

1965 йилнинг ўзида Сирдарё области хўжаликларига 113 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Қўриқ ерларда кўпгина корхоналар қурилди, обод посёлкалар қад кўтарди, ирригация-мелиорация шохобчасининг бутун комплексига эга бўлган 64 минг гектар янги ер ўзлаштирилди. Пахта етиштиришдаги оғир ишларнинг ҳаммаси машиналарда бажарилмоқда.

Самарқанд область ижроия комитетининг раиси **А. А. Хўжаев** ўз нутқида хўжаликни тўғри бошқаришда область ва район партия комитетлари ҳузурида тузилган иқтисодий кенгашлар бебаҳо ёрдам кўрсатганлигини айтади.

Ўтган йилнинг сув танқис келган шароитида барча хўжаликлардаги ғўзалар группаларга ажратиб чиқилди ва суғориш ҳамма ерда бир вақтда ўтказилди. Бунинг натижасида сувдан фойдаланиш коэфициенти анча ошди ва 150 миллион кубметр сув тежалди. Яхши йўлга қўйилган ва аҳиллик билан олиб борилган меҳнат қуйидаги натижаларни берди: давлатга 340 минг тонна ўрнига 392 минг тонна пахта топширилди.

Бухоро областидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг старший чўпони **М. Алпомисов** қурултой минбаридан туриб, кейинги уч йил ичидагина давлатга 2.660 дона қоракўл тери топширганлигини айтади, шулардан 89 проценти биринчи сортларга ўтди. Ҳар бош қўйдан бир йилда 3.4 килограммдан жун қирқиб олинди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари **А. А. Уркинбоев** айтадики, етти йилликнинг охирги йили Қорақалпоғистон хўжаликлари учун бурилиш йили бўлди. Автоном республика пахта тайёрлаш юзасидан планда кўрсатилган топшириқни анча ошириб адо этди.

Янги беш йилликда қишлоқ меҳнатчилари олдида катта-катта вазифалар қўйилмоқда.

Шоликорлик автоном республика қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг етакчи тармоғи бўлиб қолмоқда. Беш йилликнинг охирига борганда, шолипоялар майдони бир неча баравар кенгайтирилади.

Суратда: Қурултой қатнашчиларидан Жиззах районидаги «Москва» колхозининг раиси Ҳамроқул Носиров, Андижон область Янгиқўрғон районидаги Ленин номли колхоз агрономи Фахриддин Садриддинов, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригада бошлиғи Анвар Эгамназаров ва республикамизнинг донгдор механизатори Валентин Афанасьевич Тюпко ўртоқлар танаффус вақтида ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси **И. Жалилов** ўз нутқида таъкидлайдики, Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ўтган йили давлатга пахта, дон, пилла, тухум, жун, сут, қоракўл тери, полиз экинлари ва узум сотиш планини бажаришда яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Қашқадарё области чорвачиликни юксалтиришда ҳам қувончли натижаларга эришди. Қорамоллар туёғи 1964 йилдагига нисбатан анча кўпайди. Бу йил область хўжаликлари 200 минг тонна пахта етиштириб, териб олишлари, кўп миқдорда гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириб беришлари лозим.

Сурхондарё областининг Жарқўрғон районидаги «Москва» колхозининг раиси **Д. Чориев** колхоз меҳнатчилари қўриқ ерларга кенг жабҳада ҳужум қилаётганликлари ҳақида гапиради.

Колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга катта эътибор берилмоқда. Пахта етиштиришда механизаторлар ҳал қилувчи роль ўйнашини ҳисобга олиб колхоз правленияси меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги тартибини жорий қилди. Маҳсулот етиштириш планини бажарган механизаторларга мукофот ҳақларидан ташқари пландан ташқари етиштирилган ҳар тонна пахта учун қўшимча суратда 5 сўмдан ҳақ тўланди.

Андижонлик пахтакорлар, дейди Андижон область партия комитетининг секретари **Н. Д. Лапшин**, ўтган йили ниҳоятда ноқулай обҳаво шароитида иш олиб бордилар. Сувнинг нақадар камчил бўлганлиги ҳамманинг эсида турибди. Шунга қарамай, пахтакорлар зиммадаги мажбуриятларини бажардилар.

Область партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлар кўрсатилаётган кундалик ғамхўрлик ва ёрдам учун жонажон Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматига чин қалбдан миннатдорчилик билдирадилар.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари **Х. М. Жалилов** минбарга чиқади. У айтадики, республика қишлоқ хўжалик ходимлари беш йилликнинг биринчи йилида партия ва ҳукумат қўйган катта вазифаларни ҳал қилиш учун бутун куч ва ғайратларини сарфлашлари керак.

Қишлоқ хўжалик министрлиги бу йил 160 та колхоз ва совхозда хўжалик ичида ер тузиш ишларини ҳамда алмашлаб экиш лойиҳаларини тузиб чиқишни амалга оширишга қарор қилди. Бунинг учун аввало, беда экиш планининг бажарилишини ҳамда етарли миқдорда уруғлик олинишини таъминлаш зарур. Яхши йўлга қўйилган беда уруғчилиги хўжаликлар экономикасини юксалтириш, рентабеллигини ошириш имконини беради, чунки ҳар центнер уруғлик учун давлат 200—260 сўм тўлайди. Экинга тайёргарлик кўриш келгуси ҳосил учун катта аҳамиятга эга бўлган тадбирдир.

Хоразм область ижроия комитетининг раиси **М. Худойберганов** Хоразм области меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, пахтачиликни ривожлантиришда сезиларли натижаларга эришганликларини қурултой делегатларига маълум қилади. Ўтган йили Хоразм пахтакорлари давлатга 352 минг тонна пахта топшириб, планни 121,5 процент бажардилар.

Колхозчиларнинг реал даромадлари ҳам анча кўпайди. Биринчи сорт пахта топширганлик учун қўшимча ҳақ белгиланганлиги, шунингдек бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархлари оширилганлиги бу муваффақиятни қўлга киритишга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Ана шу тадбирларнинг ўзи туфайли область колхозлари 25 миллион сўмдан ортиқ фойда олдилар, колхозларнинг жами даромади эса 176 миллион сўмга етди, яъни 1964 йилдагидан 60 миллион сўм кўпайди.

Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси **Хван Ман Гим** гапириб етти йиллик мобайнида пландан ташқари 13 минг 260 тонна пахта, 80 минг тонна каноп пояси етиштирилгани ва давлатга сотилганлигини қурултой қатнашчиларига маълум қилди.

Колхоз меҳнатчилари ўз имкониятларини муҳокама қилиб, беш йилликда 26 минг тонна ёки планда белгиланганидан қарийб 6 минг тонна кўп пахта етиштиришни белгилаб олдилар.

Лубкорларимиз юксак маррани планда белгиланганидан 10 минг тонна кўп каноп пояси етиштиришни кўзда тутмоқдалар.

Бухоро областида қишлоқ хўжалиги билан бирга саноат ҳам ривожланиб бормоқда дейди, Бухоро область ижроия комитетининг раиси **Н. Бозоров.** Эндиликда Бухорода химия ҳам, газ ҳам, нефть ҳам, олтин ҳам бор. Сўнгги йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда каттагина муваффақиятлар қўлга киритилди.

1966 йил планида асосий эътибор хўжаликларнинг экономикасини мустаҳкамлашга қаратилган. Колхоз ва совхозлар бу йил давлатга 317 минг тонна «оқ олтин» сотишга ваъда қилдилар. Бу юксак маррага эришмоқ учун далаларнинг ҳосилдорлиги ошириладн ҳамда янги майдонларда алмашлаб экиш жорий этилади. Машина паркининг қуввати ҳам кўпайтирилади.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси **И. В. Бабков** сўзга чиқади. Ўтган етти йиллик, дейди у, республика колхоз ва совхозларини техника билан қайта қуроллантириш даври бўлди.

Сўнгги уч йил мобайнида Ўзбекистонда юздан ортиқ ремонт устахонаси реконструкция қилинди ва янгилари қурилди. Ҳозир ҳар бир областда ремонт заводлари бор. Яқин беш йил ичида ана шундай корхоналардан яна саккизтаси қурилади ва қирқта устахона барпо этилади. Буларнинг ҳаммаси Совет ҳокимиятининг 50 йиллигигача битказилиб, ишга тушириб юборилади.

Бу йил республика колхоз ва совхозларига 15 мингта трактор, 5,5 мингтадан кўпроқ пахта териш машинаси, 3,5 мингтадан ортиқ автомобил ва 2,5 миллион тоннадан кўпроқ — жами 400 миллион сўмлик минерал ўғит сотиш мўлжаллаб қўйилди. Биз хўжаликларнинг чопиқ тракторлари, автомобиллар учун запас қисмлар, аккумуляторлар, қурилиш материаллари сўраб берган илтимосномаларини ҳозирча тўла-тўкис қондира олмаймиз.

Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхоз раиси **А. Хусанов** ўз нутқида яқиндагина хўжаликда ҳар гектар ердан 13 центнердан пахта ҳосили олинганлигини эслаб ўтади. Колхозчилар 2,5 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан пахта ҳосили олиш мумкин эканлигини исбот этдилар. Хўжалигимиз тарихида биринчи марта 3,5 миллион сўм даромад олинди.

Ҳар бир бригадада ташкил қилинган иқтисодий анализ группалари ана шу муваффақиятларга эришишда ёрдам берди. Бу группалар ҳар ойда қилиниши планлаштирилган ишлар қандай бажарилаётганлигини кузатиб бордилар, иқтисодий билимларни оширишда, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилишда колхозчиларга ёрдам бердилар. Пахта териш машиналари пахта таннархини камайтиришга кўп жиҳатдан ёрдам берди. 1962 йилда бутун ҳосилнинг икки проценти машина билан териб олинган бўлса, ўтган йили эса, ҳосилнинг 34 проценти машинада териб олинди. Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Намуна» колхози комплекс механизациялашган звеносининг бошлиғи **С. Нурмаханова** ўтган йили «ХВС-1,2» машинасида 125 тонна «оқ олтин» терганлигини айтади. Звенонинг ҳар бир аъзоси ҳисобига ўрта ҳисобда 15 тоннадан пахта олинди. Пахтанинг ҳар центнери таннархи 14 сўмга тушди. Ҳар бир звено аъзосининг бир ойлик маоши ўртача 205 сўмга етди.

Бу йил биз ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғладик. Ҳозир чигит экишга тайёргарлик ишларини туғаллаб деб қолдик ва ҳар центнер пахтанинг таннархини 11,5 сўмга келтиришни мўлжаллаб турибмиз. Мен ўзим машинада 150 тонна пахта теришга сўз бераман.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати, дейди Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри **С. М. Мамарасулов**, суғориладиган ерларни кенгайтиришга катта эътибор бермоқдалар. Бу эътибор КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасида ҳам акс эттирилган.

Янги беш йилликда Ўзбекистон сув хўжалигини ривожлантиришга («Средазирсовхозстрой» учун ажратилган маблағлардан ташқари) 1 миллиард 584 миллион сўм ажратилди. Бу маблағ 700 минг гектар ерни сув билан тўла-тўкис таъминлашга, ярим миллион гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга, қўшимча равишда 300 минг гектарга яқин қўриқ ерни ўзлаштиришга имкон беради.

Қашқадарё область, Шаҳрисабз районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг раиси **К. Рустамовага** сўз берилади. У қурултой делегатларига шу хўжалик ҳақида гапириб берди. Колхозимиз етти йиллик мобайнида 21.643 тонна «оқ олтин» етиштириши лозим эди. Биз давлатга 1.604 тонна кўп пахта сотдик. Шу давр ичида 245 тонна пилла, 3.892 тонна ғалла, 1.544 тонна сут, 680 тонна гўшт ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширилди. Шу вақт ичида хўжалигимизнинг умумий даромади 10 миллион сўмни ташкил этди.

Сурхондарё область партия комитетининг секретари **Р. С. Эргашев** айтадики, етти йилликнинг сўнгги йилидагина область хўжаликларининг даромади 1964 йилдагига нисбатан 31 миллион сўм кўпайди.

Хўжаликларда чорва моллар туёғи кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги ошди. Лекин ишимиз яхши бораётир, деб айтиш учун буларнинг ҳаммаси ҳали етарли эмас. Ўтган йили 26 колхоз ва совхоз пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан ҳатто ўртача кўрсаткичларга ҳам эриша олмади. Ана шу хўжаликларда пахта ҳосилдорлигини ошириш учун ҳозирнинг ўзидаёқ конкрет чоралар кўрилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг ходими **Р. Раҳмонов** қурултой делегатларини республика олимлари мўл ҳосил олишда, пахтачиликни тағин ҳам ривожлантиришда пахтакорларга ҳар тарафлама кўмаклашишга, фан ютуқларини рўёбга чиқариб, дарҳол амалда жорий этишда уларга ёрдамлашишга тайёрдирлар, деб ишонтирди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Чорвачилик институти «Красний водопад» тажриба базасининг сут соғувчиси **А. И. Чудная** «Тандем» типидаги сут соғиш установкасида 13 йилдан буён ишлаётганлигини айтади. 1963 йилда биз 462 тонна сут етиштирган бўлсак, дейди у, 1965 йилда 700 тонна сут олдик. Сигирларни машина билан соғиш 1 центнер сут таннархини кескин равишда камайтирди. Ҳозир 1 центнер сут 11 сўм 70 тийинга тушмоқда. Лекин энг муҳими, сут соғишнинг кўпайганлигидадир. Биз ҳар бир сигирдан 3400 килограмм ва бундан ҳам кўпроқ сут соғиб олмоқдамиз.

Ҳозир фермада сут соғиш майдончаси реконструкция қилиниб, буғ билан иситиш установкаси ўрнатилди, сут соғиш станоклари системасини автоматлаштириш туғалланмоқда. Ана шундай сут соғиш майдончаларини барча хўжаликларда ташкил қилиш пайти келди.

Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик-узумчилик ва виночилик институтининг директори **М. И. Мирзаев** айтадики, серқуёш республикамизнинг қишлоқ хўжалигида сабзавотчилик билан боғдорчилик ҳақли равишда муносиб ўринни эгаллаб турибди. Ўтган етти йиллик мобайнида боғ ва токзорлар 75 минг гектар кўпайтирилди. Субтропик ва бошқа экинлар майдони кенгайтирилди. 1965 йилда ўзбек боғдорлари етти йилликнинг биринчи йилидагига қараганда қарийб икки баравар кўп мева ва узум ҳосили олдилар. Мевали боғлар ҳосилдорлиги учдан бир ҳисса кўпайди.

Бу муваффақиятларни қўлга киритишда бизнинг институт коллективининг ҳам ҳиссаси бор. Коллективимиз муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қанча илмий ва амалий масалаларни муваффақиятли ҳал этиб берди.

Қурултойда пахтакор республикалардан келган делегацияларнинг раҳбарлари: Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси **Т. Қулатов**, Қозоғистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **И. Г. Слажнев**, Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри **Д. Бўриев**, Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари **Х. Н. Мирзаянц**, Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари **А. П. Халилов** ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар ўз республикалари қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари номидан Ўзбекистон пахтакорларига қизғин салом топшириб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун курашда эришган муваффақиятлар билан уларни қутладилар ва қардош республикаларнинг пахтакорлари ўртасида мавжуд традицион дўстлик ва ўзаро ёрдам бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади деб ишонч билдирдилар.

Қурултой қатнашчилари Россия Федерацияси Иваново области делегациясининг бошлиғи, Иваново область партия комитетининг секретари **Д. П. Колчин** ва Ивановодаги Балашов номли фабриканинг тўқувчиси **З. П. Пухова** нутқини самимий кутиб олдилар. Улар ўзбек пахтакорларига салом топшириб, съезд олди мусобақасида уларга янги муваффақиятлар тиладилар.

Қурултойда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Қурултой қатнашчилари Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1966 йилги социалистик мажбуриятини маъқулладилар. Бу мажбуриятда пахтачиликдаги янги марра белгилаб берилган.

Ўзбекистон пахтакорларининг қурултойи ўз ишини тамомлади.

(ЎзТАГ).

КОММУНИЗМНИНГ АКТИВ ҚУРУВЧИЛАРИ

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТИ

Чарақлаб турган юлдузлар юзига ҳарир оқ парда тортиб, тонг отди. Қаердадир, узоқда хўроз қичқирди. Саддихон дам лабчасини сўриб, дам мийиғида кулиб пишпиш ухлаётган қизчаси Шаҳодатнинг устини яхшилаб ёпдида, дераза дарчасини очиб юборди. Хонага баҳор нафаси ёпирилиб кирди. Ундан тўйиб-тўйиб симирган Саддихон гўзал табиат манзарасини томоша қилабошлади. Бугун байрам — 8 Март, Халқаро хотин-қизлар куни. Совет хотин-қизлари Улуғ Октябрь инъом этган ўз эрклари, озод меҳнатдан топган бахт-саодатларини бутун дунёга намойиш қиладилар.

Хотин-қизларнинг тўрт девор орасидаги қуллик, чўрилик ҳаётини Саддихон онасининг ҳикояларидан тинглаган, кино экранларидан томоша қилган, китоблардан ўқиган. Революциядан илгариги мусибатли кунлар, аламзада турмуш бугунги ўзбек аёлига бегона.

Саддихон приёмникнинг қулоғини аста бураганди, хона бўйлаб ёқимли хониш таралди:

Гул диёрим бор менинг,
Гулшан диёрим бор менинг.
Меҳнату бахтимни берган,
Пахтазорим бор менинг.

Қўшиқчи қиз меҳнатидан, бахтидан куйларди. Дили байрам шукуҳи, ҳаёт ишқи билан тўлибтошган Саддихон унга жўр бўлди:

Меҳнату бахтимни берган,
Комбинатим бор менинг.

Ҳа, Саддихон бахтини шу катта даргоҳдан, ҳалол меҳнатидан топган аёл. У комбинатга ишга келганида жуда ёш эди. Бироқ тўқувчилик касбига бўлган ихлоси, меҳру-муҳаббати олам-жаҳон эди. Шу ихлос, шу меҳру-муҳаббат унга қанот боғлади. Ўша пайтларда она диёримиз тупроғида фашист босқинчиларига қарши уруш борарди. Ўрта мактабдаги ўқишини вақтинча тўхтатиб, комбинатга ишга келишга ҳам шу уруш қурғур мажбур қилганди. Ахир азамат ишчи йигитларини, оталарни Ватан мудофаасига кузатган комбинат учун ишчи кучи зарур эди-да.

Саддихон ёш бўлишига қарамай, катта даргоҳга, меҳнат қучоғига дадил қадам қўйди. Меҳнатга бўлган меҳри, ихлоси унга ҳамроҳлик қилди.

Йиллар ўтди. Уруш ғалаба билан тугаб, машаққатли кунлар орқада қолди. Меҳнат қучоғида жавлон уриб, аллақачонлар комбинат илғорлари сафидан жой олган Саддихон энди қолиб кетган ўқишини давом эттириш ҳақида ўйлай бошлади. Унинг бу ниятини сезган цех коллективи қизга далда бўлди, ҳамкасб дугоналари ёрдам беришди. Саддихон ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, ўрта мактабни тамомлади. Кейин политехника техникумини муваффақиятли тугаллаб диплом олди. Бу орада ишчан қиз партия сафига ўтди, кўксини Ленин ордени безади. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Ўзаро социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун Белоруссия ССР Олий Совети ҳам уни Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг кумуш медали ҳам Саддихонга меҳнатдаги муваффақиятлари учун берилди.

Ҳа, Саддихоннинг меҳнатда эришаётган зафарларини ҳар қанча мақтаса, тақдирласа арзийди. Унинг ёлғиз ўзи 24 та дастгоҳни бошқаради, бир сменада 600 метрга яқин мата тўқийди. Саддихоннинг ғайрат-шижоати, чевар тўқувчилиги республикамиз чегараларидан оша бутун иттифоқимизга ёйилган. Ҳатто чет эллардан келадиган меҳмонлар ҳам комбинатга бориб, бу ўзбек қизининг дастгоҳларни билимдонлик билан чаққон бошқаришини мароқ билан томоша қилишади.

Яқинда Саддихон Пўлатованинг ҳаётида яна бир қувончли воқеа рўй берди. Тошкент область коммунистлари юксак ишонч билдириб, бу меҳнатсевар аёлни жонажон партиямизнинг XXIII съездига делегат қилиб сайлашди. Бу Саддихоннинг иккинчи бор КПСС съездига делегат бўлиб бориши. Меҳнатинг — шон-шавкатинг, обрў-эътиборинг, деб шуни айтадилар-да.

...Радиодан таралаётган куй, ширин хаёллар оғушига олган Саддихонни илк баҳор элчиси — гунафша билан эшикдан кириб келган умр йўлдоши Азамат чўчитиб юборди:

— Байрамингиз муборак бўлсин, азизам.

Саддихон Азамати узатган хушбўй гунафшани оларкан.

— Сизга бахт ёр бўлсин, — деди чеҳраси гулдек яшнаб.

Мана, ўзбек қизининг бахти, толеи қанақа бугун! У ишда илғор, уйда эса севимли ёр, меҳрибон она.

Ў. ЮСУФЖОНОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати.

Совет хотин-қизлари коммунистик қурилишнинг олдинги сафларида боришаяпти. Улар учун меҳнат шон-шараф ишига айланган. Сиз суратда меҳнатда бахтини топган ана шундай аёлларни кўриб турибсиз. Бадиий каштачилик фабрикасининг тикувчилари Р. Шарафўтдинова ва С. Тоҳирова ўртоқлар КПСС XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб, смена топшириқларини 130—140 процент қилиб бажаришаяпти.

А. Тўраев фотоси.

ҚУВОНЧ

Машина гувуллар тинимсиз
ҳар он
Шоҳи сўзанага гул солар аста,
Корхона бағрида қуёшдир
меҳмон,

Зар сочи таралар ясаб гулдаста.
Боғда айлангандек қулф уриб
баҳор

Кўзни қамаштирар палак
гуллари,

Хил-хил ипак тола очганда
чирой

Гулларга қўнгандек бўлар
болари.

Қизлар шод, қувончи сиғмас
дилига

Қатор станоклардан узолмас
кўзин,

Чарх уриб оқаётган дарё
лабида

Тургандек ҳис қилар бариси
ўзин.

Раъно ТУРДИЕВА.

ГУЛГУН ЧЕҲРАЛАР

Бугун 8 Март! Халқаро хотин-қизлар куни, ер юзида озодлик, тинчлик, демократия ва бахт-саодат учун курашаётган прогрессив кучларнинг жанговар кўриги.

Коммунизм қурувчиларининг олдинги сафларида яратувчилик меҳнати мўъжизаларини кўрсатаётган совет хотин-қизлари бу байрамни катта шодухуррамлик билан, аёлларни дунёда биринчи бўлиб чинакам озодликка чиқарган, юксак толега мушарраф қилган Советлар Ватани билан чексиз фахрланган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Совет хотин-қизлари партиямизнинг она-Ватан иқтисодий қудратини ошириш, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш ва халқ моддий фаровонлигини юксалтиришга қаратилган тадбирларини амалга оширишга бутун куч-ғайратлари ва билимларини аямай сарфлаётирлар.

Ҳозир бутун совет халқи, бепоён мамлакатимиз бениҳоя катта сиёсий воқеа — КПСС XXIII съезди арафасида турибди. Партия ҳаёти ва юртимиз тараққиётида янги босқич бўлмиш бу съезд шарафига кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада ҳам хотин-қизлар эркаклар билан ёнма-ён туриб, фидокорона меҳнат қилишяпти.

«Совет ҳокимияти томонидан бошланган... иш, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — миллион-миллион хотин-қизлар иштирок қилган вақтдагина илгарига қараб қадам боса олади. Биз аминмизки, шундай қилингандагина социалистик қурилиш иши мустаҳкамлана олади». Социалистик қурилишимиз тарихи доҳий башоратини тўла тасдиқлайди. Халқимиз, Коммунистик партия бутунлай янги аёлни—озод ва онгли, ўз тақдири ва ўз мамлакатининг ҳақиқий хўжайини бўлган хотин-қизларни тарбиялаб, вояга етказди.

Совет Ўзбекистони хотин-қизларининг порлоқ толеи бамисоли кишиликнинг гуллаб-яшнаётган баҳорига ўхшайди. Улуғ Октябрь Шарқ аёлини асрлар давомида диққинафас қилиб ётган зулмат — жаҳолатни шиддат билан чекинтирди. У хотин-қизларни амалда озод ва тенг ҳуқуқли қилишнинг ажойиб намунасини кўрсатди. Яқин ўтмишда қулнинг қули, паранжи тутқуни ва ислом хурофотининг қурбони бўлган ўзбек аёлининг ҳозирги бахт-саодати, сиёсий активлиги бунинг ёрқин тимсолидир.

Ҳозир республика саноат ишлаб чиқаришида банд бўлганларнинг бешдан икки қисмини хотин-қизлар ташкил этади. Шулардан 17 мингдан ортиғи махсус ва олий маълумотли. Ўлкамизда 50 минг аёл медицина ходими, 53 мингдан зиёд аёл педагог бўлиб ишламоқда. Илмий тадқиқот муассасаларида машғул бўлган 6 минг хотин-қиз орасида 900 фан кандидати ва фан доктори, 20 га яқин профессор бор. Тошкент областининг экономикаси ва маданиятининг турли соҳаларида ишлаётганларнинг 40 проценти хотин-қизлардир. Улардан минглаб аёллар коммунистик меҳнат ва турмуш учун бошланган ҳаракатда қатнашмоқдалар.

Область саноати етти йиллик планни ва 1965 йил планини муваффақиятли бажарди, планга қўшимча равишда бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу зафарларда меҳнатсевар аёлларимизнинг катта улуши бор. Қаҳрамон саноатчилар ҳақида гап кетганда Тошкент тўқимачилик комбинатининг пилталовчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марҳамат Йўлдошева, СССР Олий Советининг депутати йигирувчи Фаина Широнова, «Ташсельмаш» заводи ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Наталия Удалова, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг флататори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Воспитанникова, республика Олий Советининг депутати, Тошкентдаги 1-тикувчилик фабрикасининг ишчиси Маъмура Омонова, пластмасса буюмлари заводи йиғув цехининг бригада бошлиғи Васила Аловуддинова ва шу завод инженери Нафиса Мусаева ва бошқа жуда кўп фидокор аёлларимиз номини ҳурмат билан тилга оламиз.

Хотин-қизлар социалистик қишлоқ хўжалигимизда ҳам ҳал қилувчи куч ҳисобланади.

Қишлоқда колхоз тузумининг ғалаба қилиши хотин-қизлар орасидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ажойиб ташкилотчиларини, юқори ҳосил усталарини етиштириб чиқарди. Республикамизнинг баракали хирмонига катта улуш қўшган Тошкент области ўтган йили 352 минг тонналик «оқ олтин» тоғини тиклаб, план ва социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажарди. Областда гўшт, сут, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам тўла адо этилди. Партия Марказий Комитети март Пленуми (1965 йил) белгилаб берган тадбирлар самараси бўлган бу муваффақиятларда серҳосил далаларда тер тўкиб меҳнат қилган, «зангори кема»ларда тонна-тонналаб дур терган хотин-қизларнинг бениҳоя катта ҳиссаси бор.

Область қишлоқ хўжалигининг новаторлари Турсуной Охунова, Турсуной Раимова, Люба Ли, Тўхта Абдуллаева, Саодат Гулаҳмедова, Озода Маматова, Марҳамат Муслимова, Назира Йўлдошева каби жуда кўп ғайратли хотин-қизларимиз меҳнат фронтидаги ўз ватанпарварликлари билан бутун республикага, ҳатто иттифоқимизга донг таратдилар.

Совет хотин-қизларининг сиёсий тенгҳуқуқлилиги, уларга фақат сайлашгина эмас, балки давлатни бошқаришнинг ҳамма органларига сайланиш ҳуқуқи таъминлаб берилганлиги Октябрнинг энг буюк ғалабаларидан биридир. СССР Олий Совети депутатларининг қарийб учдан бир қисмини хотин-қизлар ташкил этади. Мамлакатимиз ва республикамиз олий органларига сайланган депутатлар орасида Тошкент области хотин-қизларидан 42 киши бор. Шунингдек область хотин-қизларидан 4545 депутат маҳаллий давлат органларини бошқариш ишида актив қатнашиб, халқ ишончини оқламоқда.

Коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида совет хотин-қизлари кўрсатаётган меҳнат қаҳрамонлиги мамлакатимизда юксак баҳоланади. Республикамизда 28 мингдан ортиқ хотин-қиз кўксида СССРнинг орден ва медаллари порлаб турибди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга 80 га яқин дугоналаримиз сазовор бўлди.

Бизда она партия, халқ ва Совет давлатининг меҳр-муҳаббати билан қуршаб олинган. Чор Россияси даврида бутун мамлакатда атиги тўққизга яқин хотин-қизлар консультацияси бўлган. Ўзбекистонда эса бундай муассаса мутлақо йўқ эди. Ҳозир республикада 600 га яқин хотин-қизлар ва болалар консультацияси ишлаб турибди, туғруқхоналардаги ўринлар сони 11 мингдан ортиқдир. Республика колхозларида қарийб 300 та колхоз туғруқхоналари оналар хизматида. Мавжуд 12 минг ўринли болалар шифохоналари, 40-дан ортиқ болалар санаторийси фарзандларимиз сиҳат-саломатлигининг сергак жонкуярларидир. Фақат Тошкент областининг ўзидагина 1190 онага «Қаҳрамон она» унвони берилганлиги бизда фарзандлар тарбиясига сарфланадиган меҳнат нақадар қадрланишини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

Республикамизда хотин-қизлар съездини ўтказиш традицияга айланиб қолди. Бу хотин-қизлар ижодий кучининг барқ уриб ўсаётганлигидан нишонадир. Ҳозир бутун республика бўйлаб, Ўзбекистон хотин-қизларининг IV съездига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Съезд республика хотин-қизларининг коммунизм қурилишида актив иштирок этиб, қўлга киритган муваффақиятларига якун ясайди ва уларнинг КПСС Программасини, партия XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда бундан буён яна ҳам актив иштирок этишларининг йўл-йўриқларини кўрсатиб беради.

Бу намуна инсоний ҳуқуқлар учун ҳормай-толмай курашаётган хорижий мамлакатлар хотин-қизларига куч-қувват, илҳом бағишлайди.

Партиямизнинг совет хотин-қизлари тўғрисида нақадар катта ғамхўрлик қилиши КПСС Программасида ҳам ўз ифодасини топган. Партиямиз аёлларнинг турмушдаги нотенг мавқеи қолдиқларини тамомила йўқотиш, бахтли оналикни аёлларнинг ижтимоий меҳнатда ва ижтимоий фаолиятда, фан ва санъат билан шуғулланишда тобора кўпроқ актив иштирок этиши билан бирга қўшиб олиб бориш учун барча социал-маиший шароитларни яратиш тадбирларини кўрмоқда. Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасида кўзда тутилган режалар бунинг амалий исботидир.

Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент области хотин-қизлари партиямиз кўрсатаётган ғамхўрликка жавобан бундан буён ҳам ўз меҳнат постларида илҳом ва ғайрат билан ишлаб, янги беш йиллик планни бажаришдек умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Ҳ. ШУКУРОВА,
тарих фанлари кандидати.

УНИНГ НОМИ ФОТИМА ЭДИ...

(«Ҳужум» кампанияси қатнашчиси Асолат Мирсоатованинг ҳикояси).

1926 йилнинг 8-Март байрами арафаси эди. Ўша пайтда мен «Зебинисо» номидаги мактабда ўқирдим. Комсомол аъзоси эдим. Шариат пешволари: бойлар, эшонларнинг мен каби ўқувчи қизларни кўргани кўзлари йўқ эди.

7-март куни район комсомол комитетининг топшириғи билан икки қиз Тошкентдан унча узоқ бўлмаган Чувалачи қишлоғига йўл олдик. Биз тушган аравани район комсомол комитети томонидан тайинланган ишончли одам ҳайдаб борди. Вазифамиз — байрам муносабати билан қишлоқ хотин-қизлари орасида митинг ўтказиш, уларни очилишга даъват қилиш эди. Бундай вазифани мен биринчи марта ўтаётганим учун қаттиқ ҳаяжонланардим. Шеригим — район комсомол комитетининг ходими Фотима Сиддиқова йўл-йўлакай йиғилишда нималар ҳақида сўзлашимни тушунтириб борди. Бундай ишларда у анчагина тажрибага эга эди.

Биз пешин пайтида Чувалачидан беридаги Ҳасанбой гузарига етиб бордик. Фотимахон шу гузарда митинг ўтказиши керак эди. Биз Фотимахонни жамоа советининг ходимига топшириб, Чувалачи қишлоғига ўтиб кетдик.

Чувалачида бизни қишлоқ активлари кутиб олишди. Уларга мақсадимни айтдим. Кечқуруи чойхонага 30-40 чоғли хотин-қиз йиғилди. Улар бошларида паранжи, қўрқа-писа чойхона тўридаги супага жойлашдилар. Атрофимизда юрган баъзи эркакларнинг аъзойи бузуқ эди.

Мен бу йиғилишда аввалига ҳаяжон билан тутилиб-тутилиб гапирган бўлсам ҳам, кейинчалик ўзимни тутиб олдим. Дадиллик билан уларни очилишга, илм олишга чақирдим. Сўзимни тугатганимдан кейин етти аёл бирин-кетин ўрнидан туриб столга яқинлашди ва паранжисини олиб ташлади. Ўша пайтдаги қувончимни кўз олдингизга келтира олсангиз эди...

Йиғилишдан кейин Фотимахоннинг олдига қайта олмадик. Аравакаш ҳалиги аъзойи бузуқ эркакларнинг ёвуз ниятларини сезиб қолибди. Эртаси гира-ширада йўлга чиқдик. Ҳасанбой гузарига етай деганимизда бир отлиққа дуч келдик. У бизни кўриши билан:

— Тинч-омонмисизлар, — деди шошиб. У жуда ташвишли кўринар эди. — Сизлардан хабар олгани келаётган эдим. Бу ерда Фотимахонни пичоқлаб қўйишди.

— Кимлар?

— Руҳонийлар...

Ёшгина, хушчақчақ дугонам — Фотимахоннинг ўлими мени жасур ва ҳушёр қилиб қўйди. Шундан кейин мен тез-тез қишлоқларга чиқиб турадиган, маҳаллаларга борадиган бўлиб қолдим. Ҳамма ерда ҳам хотин-қизларни паранжисиз юришга, билим олишга чақирдим.

Кейинчалик Фотимахоннинг қотиллари қўлга туширилди. Терговда аниқланишича, ўша ерли домла-эшонлар тил бириктириб, икки безори йигитни ёллаб аввал Фотимахонни, сўнг мени ўлдиришни буюрган эканлар.

Ўз манфаатлари йўлида ҳар қандай жирканч ишлардан қайтмаган шариат пешволари айрим одамларимизни ўлдириш билан мақсадларига эриша олмадилар. Курашларда ҳақиқат ғалаба қилди.

Баъзи ёшларимиз оналаримиз осонликча паранжидан қутилиб, ўқиб, ишлаб кетаверганлар, деб ўйлайдилар. Йўқ, биз бу озодликни осонликча қўлга киритмадик. Бизга синфий душманлар, домла, эшон, бойларнинг йўлимизга қўйган қанчадан-қанча тўсиқ ва ғовини парчалаб, босиб-янчиб ўтишга, қурбонлар беришга тўғри келган.

Бугун биз 8-Март байрамини нишонлар эканмиз, ўша кураш йилларида озодлик ва маърифат қурбонлари бўлган Фотима, Турсуной, Нурхон каби дугоналаримиз номларини ҳурмат билан эслаймиз.

И. ПИРМУҲАМЕДОВА.

ҚАЛБИ ҚУЁШ

Она меҳри дарё, дейдилар. Қалб оташи қуёшча бордир. Ундан баҳра олиб, ўсиб улғайган фарзандлар ота қатори волидайи меҳрибон олдида ҳамиша қарздордирлар. Она бўлмаса врач, инженер, журналист, агроном бўлармиди. Она бўлмаса боқий ҳаёт, табиат жиловкорлари, коинот забткорлари бўлармиди.

Биз улуғ, обод, озод юртимизни она номи билан она-Ватан деймиз. Ватан меҳрида, ғамхўрлигида, парваришида она юрагини ҳис этамиз, она нафасини сезамиз!

— Биз оналаримизни бир умр ардоқласак, бошимизга қўйиб юрсак оз, — дейди Тошкентдаги фармацевтика институтининг доценти Латиф Тўлаганович Икромов, — Туғилиб онани кўрамиз, тилимиз чиқиб биринчи она сўзини айтамиз, ҳатто умрнинг сўнгги соатида ҳам она номи мададкор бўлади.

Фармацевтика фанлари кандидати, Тошкентдаги фармацевтика институти суд химияси кафедрасининг мудири Латиф Икромовни ҳамкасблари, Октябрь райони 1-Чимбой маҳалласининг меҳнаткашлари, ўз касбининг устаси, жамоатчи бўлганлиги учунгина эмас, содиқ, меҳрибон фарзанд бўлгани учун ҳам севадилар, ҳурмат қиладилар. Латиф Икромовнинг рафиқаси Мария Васильевнани айтмайсизми, қайнона билан қайнотани ўтқизгани жой тополмайди.

— Набираларим Анваржон билан Сурьатжонни айтинг, — дейди меҳрибон Робия буви, — ота-оналаридан ҳам ортиқ иззат қилишади.

Уз ишлари, ўз одоблари билан юзлаб хонадонларга ўрнак бўлаётган, ёшларга фарзанд садоқати, оила аҳиллиги қандай бўлишлигини ўргатаётган Латиф билан Марияхонлардан ҳамма хурсанд. Улар шундай зурёдларни тарбиялаб ўстирган Робия Тўлаганхўжаева билан Тўлаган ота Икромовга чин қалбдан раҳмат демоқдалар.

Ҳар йили 8 Март Халқаро хотин-қизлар кунида табаррук онани яна бир бор эъзозлаш, байрам билан муборакбод этиш бу оилада ажойиб одатга айланган.

Суратда: Латиф Икромов волидаи меҳрибонини улуғ айём билан табрикламоқда.

А. Тўраев фотоси.

ХОТИН-ҚИЗЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Хотин-қизларнинг оиладаги юмушини енгиллаштирувчи, уларга хизмат кўрсатувчи маиший корхоналар сони пойтахтимизда тобора кўпайиб бораяпти.

Ҳозир Тошкентда:

— 56 ателье ва шахсий буюртмалар устахонаси,

— Кийим-кечакни ремонт ва реставрация қилувчи 42 қабул пункти,

— Трикотаждан заказ бўйича кийим тикиб берувчи 23 қабул пункти,

— 28 химчистка пункти,

— Пойафзални ремонт қилувчи 61 устахона,

— Заказ бўйича пойафзал тикиб берувчи 8 қабул пункти,

— «Шарқ» комбинатининг рўзғор буюмларини прокатга берувчи 24 қабул пункти ва устахонаси,

— 283 сартарошхона ишлаб турибди.

Яқин вақт ичида Полиграфия кўчасида хотин-қизларга хизмат кўрсатувчи 3 қаватли янги маиший комбинат фойдаланишга топширилади.

БАҲОР ЖИЛВАСИ

Ўтган йили «Баҳор»га хотин-қизларнинг шонли байрамини Африкада ўтказишга тўғри келганди.

8-Март куни Триполидаги театрни Ливия пойтахтининг ҳамма чеккасидан чодралар тутиб келган аёллар тўлдирди. Лекин кутилмаганда улар орасида ғала-ғовур бошланиб қолди:

— Орангизда эркаклар бор экан, бўлмайди, — деб ўзларини четга олишарди улар.

Биздаги тартиб, шароит тушунтирилгандан сўнг томошабин аёллар рози бўлиб, яна жой-жойларини эгаллашди.

Ўйин бошланди.

«Пилла» рақси. Озод ўзбек қизининг бахтли меҳнатидан, шўх ва гулгун ҳаётидан ажиб бир лавҳа, кетидан «Пахта» рақси ижро этилди. Ҳарир кўйлагини ҳилпиратиб «қирқ пари» саҳнада — чаманзор қўйнида енгил кўчарди. «Чўпон» ҳам, «Баёт» ҳам олқишларга кўмилиб кетади.

Хуллас, ўша кун ёруғ жаҳонга тик боқолмайдиган ғамгин ва маъюс араб аёллари учун қуёш чарақлагандек, бутун олам ўз фароғатини кўз-кўз қилгандек бўлди.

«Баҳор» қизлари Ливиягагина эмас, Африкадаги яна талай элларга озодлик ва бахт таронасини таратиб келдилар.

Ансамбль бу йил кузда Осиё қитъасини кезмоқчи. Яна еттита мамлакатга бориб ўзбек аёлларининг бахти ва юксак толеини санъат тили билан ҳикоя қилмоқчи.

Биз куни кеча санъат ошиқлари қизларимизнинг яна янги ажиб гулдастасини кўрдик. Бу — «Роҳат» оммавий ўйини. Мукаррамахонимнинг 40 қизи халқ санъати дурдоналарига янги шакл, янги сайқал берибди. «Пахтакорлар ялласи» ҳам ниҳоятда жозибали.

— Бу икки номер — оммавий рақс ва ялла «Баҳор»нинг партиямиз XXIII съездига тайёрлаган туҳфаси бўлди, — дейди ансамблнинг жонкуяр ва талабчан раҳбари М. Турғунбоева.

Баҳор байрамингиз билан, «Баҳор» қизлари!

С. МУСАЕВ.

Суратда: «Баҳор» ансамблининг янги номери.

А. Абалян фотоси.

ОНАМ НОМИ БИЛАН (монолог)

Қутлуғ байрамингиз куни
Онажонларим,
Икки қўлим кўксимда,
Бош эгаман бир фарзанд ҳаққи —
Муборакбод эрк берган айём!
Руҳсат этинг, жонажонларим,
Сизни —
Муқаддас ном билан —
Онам номи билан қўяй ёнма-ён.
Зеро,
Сиз ҳам она,
Сиз опамсиз,
Сиз сингил,
Сиз ёр...
Мукаррам шу сўзни муҳаббат билан —
Такрорлар ҳамиша бу ёруғ жаҳон.
Аёл — она,
Она — ҳаёт учун парвона...
[Айб этмангиз шу ном билан тенгласам яна]
... Мен кўз очиб,
биринчи бор
кўрганим,
Мен тамшаниб,
Оқ сутини эмганим,
Муҳтарама онамдир.
Меҳрибон онам —
Икки қўли толса ҳамки, кўтарган мани,
Кечалари бедор ўтган айтиб аллани.
Эмакласам — ардоқлаган,
қоқилсам ўпган,
Тетапоя юрганимда
кулча нон ёпган...
Тилло бўлсин бошинг, дерди бағрига босиб,
Кўз тегмасин, дерди мушфиқ мунчоқлар осиб...
Кўкрагига бош қўярдим меҳрибонимни,
Ва жонимдан севар эдим онажонимни.
* * *
... Шу сабабли,
аёлларга ҳурматим чексиз.
Шундан бери, онажонлар,
яшолмам сизсиз...
Шу сабабли, йўлингизга меҳрим поёндоз,
Тизза чўкиб, изларингиз ўпсам ҳамки оз.
Онажонлар, ҳурматингиз Ойдан баланддир,
Фарзанд ҳаққи, дилингизга дилим
пайванддир...
Йиғинларда даврангизда бўлсам яйрайман,
Пахтазорда сизга кўмак берсам яйрайман.
Станокда — ёнингизда тургим келади,
Фан ҳақида сиз-ла суҳбат қургим келади.
Азизалар, Ойга бирга учайлик, майли,
Ойда ҳаёт қанот қоқсин бизлар туфайли...
* * *
Байрамингиз тонги қутлуғ —
Гул ёзди баҳор...
Онажонлар, жўр бўлайлик — айтайлик гулёр.
* * *
Бугун, байрамингиз куни,
Икки қўлим кўксимда.
Таъзим билан бош эгдим,
Онажонларим,
Муборакбод эрк берган айём,
Руҳсат этинг, жонажонларим,
Сизни —
Муқаддас ном билан —
Онам номи билан қўйдим ёнма-ён.

Неъмат ТОШПЎЛАТ.

Суратда: республика лойиҳалаш институтининг ходими Холида Шокирхўжаева иш устида.
А. Палехов фотоси.

„ПУЭРТО-СОРИДО АЛАНГАСИ“

Ёш томошабинлар театри кўрсатаётган ана шу спектаклни ҳаяжон билан, завқланиб кўрасиз. Воқеаси ҳам қизиқарли. Кубадаги революция энди биринчи қадамларини қўйганда душманлар халқ эркини бўғиб ташлашга жон-жаҳдлари билан киришадилар.

Томошабинлар қизғин кутиб олган бу спектакль Тошкент театр санъати ва рассомлик институтининг охирги курс студенти Саттор Ал-Азавий томонидан саҳналаштирилган. Бу унинг диплом иши. Асардаги бош ролларни қобилиятли ёш артистлардан Раъно Мадраҳимова, Саттор Гулжабоев ва Хайрулла Саъдиевлар ўйнаган.

В. ВИЛЬЧИК.

„ПАХТАКОР“ тайёр

Навбатдаги XXVIII мамлакат футбол чемпионати байроғи кўтарилишига оз қолди. Барча командалар бу кунга пухта тараддуд кўряпти. Бошқа коллективлар қатори бизнинг севимли «Пахтакор» командамиз ҳам тезроқ спорт формасига кириш ва стартни муваффақиятли бошлаш ниятида.

Хўш, чемпионатга биз — стадион ишчи ва хизматчилари қандай тараддуд билан келдик? Мен қуйида ана шулар ҳақида қисқача гапириб бермоқчиман.

Энг аввало электр табло ҳақида икки оғиз сўз. Авваллари ўйинга кечикиб келган ишқибозлар команда составини эшитолмай қолар, кейин эса ён атрофдаги томошабинларга ҳалақит берар, шунингдек ким тўп киритганини кўролмай қолса, қўшниларидан сўрашга мажбур бўларди. Ишқибозларга энг яхши совғамиз бўлган электр табло сўнгги синовдан ўтаяпти. Маълумки, уни венгриялик мутахассислар қуриб беришди.

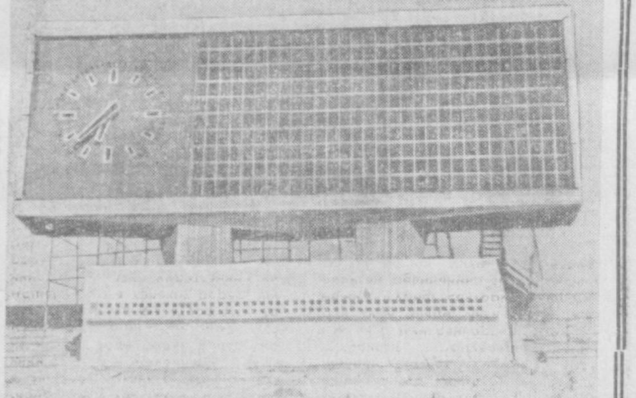

Суратда: «Пахтакор» стадионидаги электр табло.

Дунёда ягона бўлган «Электроимпекс» фирмаси маҳсулоти ҳаммага манзур бўлаяпти. Стадионимиздаги электр табло Москванинг Лужники стадионидаги таблодан фарқ қилмайди. Кенглиги 22 метр бўлган таблонинг ҳар бир сатрига 30 та ҳарфдан иборат сўзлар ёзиш мумкин. Ҳозир венгриялик дўстларимиз Миклаш Фардацуқ, Дюла Сосняк, Ференц Неймед, Юзеф Кабулк ва Ференц Сендефилар таблони текшириб кўришяпти. 15 мартда уни бутунл фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда.

Футбол майдонига қайтадан чим ётқизилди, шунингдек машқ ўтказиладиган кичик майдон ва енгил атлетика, ядро, диск, найза улоқтириш секторлари ҳам капитал ремонтдан чиқарилди. Яқинда мамлакатимизнинг энг кучли енгил атлетикачилари Тошкентда ўқув тренировка машғулотларини ўтказишди. Енгил атлетикачилар терма командаси уч ҳафта давомида стадионимизда машқ қилишди. Уларнинг қайси бири билан суҳбатда бўлманг, стадионимиз манзур бўлганлигини билиб олиш қийин эмас эди. СССРда хизмат кўрсатган тренерлар Л. Митропольский, О. Григалкалар бутун команда аъзолари номидан таклиф ва истаклар дафтарига миннатдорчилик сўзларини ёзиб қолдиришди.

Шунингдек, бу йил енгил атлетикачилар ҳам ажойиб совға олишади. Эни 20 метр, бўйи 140 метр бўлган спорт манежи қурилиши жадаллаштириб юборилди. Ҳозир манежнинг деворлари кўтарилиб, усти ёпилди. Бу ерда енгил атлетика, гимнастика, бокс, кураш, қиличбозлик бўйича ва бошқа спорт ўйинлари мусобақаларини ўтказиш мумкин. Бу ерда бўладиган учрашувларни айни вақтда 5 мингдан ортиқ томошабин кўра олади. Янги спорт манежи югуриш секторига ишлатиладиган резинанинг энг яхшисини танлаб олиш учун Ленинград, Рига, Тула, Киев шаҳарларидан намуналар олиб келинди. Мутахассислар аниқлашича Тошкентда ишланган резина энг сифатли бўлиб чиқди.

Трибуналар ҳам бўялди.

Стадионни янада кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш учун катта маблағ ажратилган. Совуқ ичимликлар ва мороженое, шунингдек енгил овқатлар билан савдо қиладиган точкалар аввалги йилларга қараганда бирмунча кўпайтирилади.

Шуни ҳам айтиш керакки, ўйинни кўриш учун келган айрим ишқибозлар ўзларини тута билмай стадион маъмуриятини қийин аҳволга солиб қўядилар. Ўтган йилги «Черноморец» билан бўлган ўйин ҳали-ҳали ёдимиздан чиқмайди. Бу ҳол такрорланишини сира-сира истамаймиз. Бу ўринда сизларга мурожаат қилиб тартиб бузувчиларга шафқатсиз бўлинг, деймиз.

«Пахтакор» фақат республикамизда эмас, балки мамлакатимизда энг йирик ва намунали стадионлардан бири ҳисобланади. Шундай экан, стадионни чинакам ҳордиқ чиқарадиган жойга айлантиришга биргалашиб ҳаракат қилайлик.

Н. СОГОНОВ,
Марказий «Пахтакор» стадионининг директори.

ВЕРГУЛНИ ҚИДИРИБ

Тил — ақл тарозиси

— Жиққарча, — деб, мени деманг норасида
Ўрним тенгдош бўлакларнинг орасида.
Фикрларнинг «разъезди»ман, менда бирпас
Олиб ўтар ҳар ўқувчи ярим нафас.
Ундалма сўз кела қолса гап бошида,
Ундан кейин мен тураман ёнбошида.
Гар ундалма гапда келса қоқ ўртада,
Унинг ёнбошида мен жўрттага,
«Қани энди, ундалмахон, қочиб боқчи»
Деб бўлурман юбормайин унга соқчи.
Гар ундалма гап сўнгида келса, у чоқ,
Ундан олдин қўйиларман, тушуи, ўртоқ!

Жўшқин шоир Султон Жўра «Тиниш белгиларнинг мажлиси» номли шеърида тиниш белгиларидан бирининг «шарафли хизмати»ни мана шундай лўнда қилиб ифодалайди. Гап «вергул» ҳақида бораётганлигини англаб етгандирсиз.

Энди, шу сўз қаердан келиб чиққан деб ўз-ўзингизга савол берганмисиз! Бўлмаса унинг келиб чиқиш тарихи билан танишиб қўйинг, бу фойдадан ҳоли эмасдир.

Одатда сўзнинг келиб чиқишини аниқлаш учун, аввало, ўз тили материалларига мурожаат этиш керак. Шунинг учун 7000 дан ошиқроқ сўз қамраб олинган, дунёга машҳур «Девону луғотит турк» («Туркий сўзлар девони») билан танишамиз, кекса олимлар, тил билимдонлари билан суҳбатлашамиз. Бироқ булардан натижа чиқмайди. Бирор сабаб билан бу сўз Маҳмуд Қошғарий луғотига кирмай қолгандир, деган мулоҳаза билан ҳозирги туркий тилларнинг луғатларини қидирамиз. Бу тиниш белгисининг номи қозоқ, қирғиз татар, бошқирд, қорақалпоқ тилларида «ўтир» (бу сўз мазкур тилларда ўзига хос шаклда ёзилади) деб, уйғур тилида эса «паш» деб айтилар экан. Рус тилида эса «запятая» дейилар экан.

Масала ҳали ҳам ечилмагани учун бошқа тилларга, чунончи, турк тилига (Туркияда сўзлашувчилар тилига «саёҳат» қиламиз. Биринчи навбатда туркча луғатнинг «в» ҳарфини топиб, ўзимизга керакли сўзни қидирамиз. Хайрият, биз қидирган сўз ниҳоят шу луғатдан чиқиб қолди ва ишимиз енгиллашгандай бўлди. Шунингдек, озарбайжон, форс, тожик тилларида ҳам шу сўз борлигини билиб оламиз. Бироқ бу ҳали «тугун»ни тўла ечиб бермаган эди. Пировардида, ишни давом эттириб, немисча, инглизча, испанча, итальянча луғатларни кўрамиз. Ҳафсаламиз яна пир бўлади. Умидни узгансимон бўлиб, французча луғатни ҳам кўздан кечирамиз... ва унда «вергул» сўзини кўриб ёқамизни ушлаймиз. Энди бу сўзнинг асл манбаини қидириб топиш қийин эмас. Қатор Европа тилларига, жумладан француз тилига ҳам асос бўлган лотин тили бу муаммони ечиб беради. Чунки лотинча виргула (лотин тилида verqula француз тилида verquie тарзида ёзилади) деган сўз «шохча», «новда», «хивич», «чивиқ» деган маъноларни билдирадики, вергул деган тиниш белгининг шакли мана шуларга ўхшашдир.

«Вергул» сўзининг қайси тилдан келиб чиққанлигини ва қандай маънога эга бўлганлигини билиб олдингиз. Энди унинг юқоридаги мисраларда айтилган «шарафли хизмати»ни ўринлатиб бажаришни сизга ҳавола этамиз.

Р. ДОНИЁРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

Илонлар қопқонда

Бу йилги февраль ойи жуда илиқ келди. Натижада заҳарли илонлар ҳаётини ўрганиш ва уларни тутиш ишларини одатдагидан барвақтроқ бошлаш имкони туғилди. 10 февралдаёқ Ўзбекистоннинг жанубига, Пайғамбар оролидаги илонлар заповеднигига илмий ходим Л. Перснанова бошлиқ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институтининг заҳарли илонлар экологияси лабораторияси экспедиция жўнатган эди.

Ўн кун аввал Туркманистон жанубига лаборатория герпетологи С. Шепилов жўнаб кетган эди. У Байрамалига бориб, қадимий Марв шаҳри харобаларида Ўрта Осиёнинг энг заҳарли илонлари — чўл эфаларини тутабошлаган эди. Февраль ойининг ўртасида у ерга илмий ходим В. Макеев бошлиқ экспедиция ҳам йўл олди. Экспедиция катта қийинчиликларни енгиб қум барханлари, дарё ўзанлари ва каналлар кечиб Тошкентдан Мурғоб водийсигача бўлган масофани босиб ўтди, дейди экспедиция бошлиғи. Амударёдан ва Катта Туркман каналидан бир неча бор паромларда сузиб ўтишга тўғри келди. 20 февраль куни экспедиция Байрамалига етиб келди. Бу ерда экспедиция қатнашчиларини хурсанд қилиб юборадиган совға тахт турарди. С. Шепилов улар келгунча 150 та чўл эфасини тутиб қўйган эди.

Овчи Ф. Горловнинг иши ҳам ўнгидан келди. У Иолотан атрофларида февраль ойида 52 та гюрза ва 54 та эфа илонини қўлга туширди. Илонлар Тошкентга олиб келинди.

О. БОГДАНОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ПОЗИТИВ ҲУЖЖАТ

КАРАЧИ, (ТАСС). Тошкент Декларацияси, — деди Покистон информация ва радиоэшиттириш министрлигининг секретари Алтоф Гавҳар, — «Ҳиндистон билан Покистон ўртасида нормал ва тинч муносабатлар тиклана бошланганлигига умидбахш позитив ҳужжатдир».

Алтоф Гавҳар Тошкент Декларациясининг имзоланишига ёрдам берган совет раҳбарларининг ролига юксак баҳо берди.

АМЕРИКА ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА ТАБРИКНОМА

ХАНОЙ. (ТАСС). «Жанубий Вьетнамдаги барча хотин-қизлар номидан америкалик оналарга, америкадаги барча хотин-қизларга ва американинг прогрессив кишиларига чин қалбдан дўстлик саломи йўллаймиз» — дейилади Жанубий Вьетнам хотин-қизлар озодлик союзининг халқаро хотин-қизлар куни — 8 март муносабати билан америка хотин-қизларига юборилган табрикномасида.

«Биз ҳаракатларимизни бирлаштиришни ва Жанубий Вьетнамдаги разилона урушни дарҳол тўхтатишни америка ҳукуматидан талаб қилишга чақирамиз, токи Жанубий Вьетнам аҳолисига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқи берилсин», — дейилади ВИА агентлигининг «Озодлик» агентлигига таяниб юборган мактубида.

30 ВЕРТОЛЁТ ЯКСОН ҚИЛИНДИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армияси бўлинмаларининг 2 февралга ўтар кечаси Биньдинь вилоятидаги Американинг Фукат аэродромига миномётлардан қўққисдан қилган ҳужуми натижасида илгари хабар берилганидек Американинг 28 та вертолёти эмас, балки 30 таси мажақлаб ташланган. Бу шижоатли ҳужумда ватанпарварлар америкалик солдатлардан 110 тасини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда аэродромга қаттиқ шикаст етказдилар, деб хабар беради ВИА агентлиги Вьетнам озодлик агентлигининг хабарига асосланиб.

Вилоят маркази Куинендан 10 миля шимолда жойлашган Фукат аэродроми 15 минг кишилик биринчи Америка пиёда аскарлар дивизиясининг энг муҳим базаларидан биридир.

АҚШНИНГ ВЬЕТНАМДАГИ АГРЕССИЯСИГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИК

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 21 ёшли америкалик Жеймс Уилсон АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига норозилик билдириш мақсадида ўзининг армияга чақириш карточкасини халойиқ ўртасида ёндириб юборди. Бунинг учун у икки йил шартли қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

ИРҚИЙ КАМСИТИШ СИЁСАТИГА ҚАРШИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). БМТнинг иқтисодий ва социал кенгаши БМТнинг инсон ҳуқуқлари комиссиясига мустамлака ва қарам территорияларда инсон ҳуқуқлари ва асосий эркинликларнинг бузилаётгани тўғрисидаги масалани шошилинч суратда кўриб чиқишни таклиф қилди.

Кенгаш бу масала юзасидан Жазоир, Камерун ва Совет Иттифоқи таклиф қилган резолюция лойиҳасини қабул қилди. Бу лойиҳада ирқий камситиш, сегрегация ва апартеид сиёсати инсониятга қарши жиноятдир, деб таъкидланади.

Резолюциянинг муқаддимасида Португалия мустамлакаларида, Ғарби-Жанубий Африкада ва Жанубий Родезияда инсон ҳуқуқларининг бузилаётганлиги конкрет равишда эслатиб ўтилади.

БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича комиссияси 8 мартда Нью-Йоркда ўз ишини бошлайди. Бу комиссия иқтисодий ва социал кенгашнинг 41-сессиясига инсон ҳуқуқлари ва асосий эркинликларнинг ана шундай бузилишларига чек қўйиш тўғрисида тавсияномалар тақдим қилиши керак бўлади.

«ПОРТУГАЛИЯ» ГВИНЕЯСИ КУРАШМОҚДА

ДАКАР, (ТАСС). «Португалия» Гвинеяси ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг Бош секретариати баёнот эълон қилди. Бу баёнотда мазкур Португалия мустамлакасидаги ватанпарвар кучларнинг салазарчи босқинчиларга қарши курашда эришган муваффақиятлари қайд қилинган. Баёнотда айтилишича, 1 январдан 11 февралга қадар қўзғолончи армиянинг жангчилари ва партизанлар португалиялик солдат ва офицерлардан 50 дан ортиғини ўлдирганлар ва неча ўнлабини ярадор қилганлар.

ПРЕЗИДЕНТНИ ЎЛДИРМОҚЧИ БЎЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка маъмурлари президент Жонсонни ўлдирмоқчи бўлган 27 яшар Усвальд Пикни қамоққа олди. Федерал текшириш бюросининг Пикни қамоққа олган агентлари у президентни нима сабабдан ўлдирмоқчи бўлганлигини хабар қилишдан бош тортдилар. Пик Вашингтонга кетаётган поездда қўлга олинган.

Федерал қонунга мувофиқ, президент ҳаётига хавф солган ёки уни ўлдиришга ҳаракат қилган ҳар бир шахс умрбод турмага қамалиши мумкин.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 11 мартда чиқади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8 МАРТДА

Халқаро хотин-қизлар куни

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — **Онажонлар байрами** (Тошкент шаҳар 29-сон болалар боғчасида тарбияланувчилар концерти).

Рус тилида: 11.10 — **Концерт.**

Ўзбек тилида: 12.00 — **Ўзбек қизининг овози.**

13.00 — **Москва телестудияси кўрсатади** (тажриба тариқасида).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Ҳар доим бўлсин онам**, 19.00 — **Фазо лочинлари** (телефильм), 19.20 — **Эркин ҳаёт тележурнали** (Халқаро хотин-қизлар куни — 8-Мартга бағишланган махсус сони).

Рус тилида: 21.20 — **Телевизион янгиликлар**, 21.35 — **Рус гўзаллиги** (телефильм), 21.55 — **Фақат хотин-қизлар учун** (эстрада концерти), кейин — **Эртаги кун программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Ақлли, мағрур, кучли ва мард** (катта ёшдаги мактаб ўқувчилари учун), 18.40 — **Тошкент янгиликлари**, 18.50 — **Байрамингиз муборак, азиз хотин-қизлар!** (эстрада концерти), 19.45 — **Екатерина Воронина** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 21.20 — **Етти хазинанинг бири** (чорвадорлар учун), 21.40 — **Тошкент янгиликлари**, 21.50 — **Қайсарлар** (бадиий фильм).

9 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **«Пахтакор»** (Тошкент) **«Спартак»** (Москва) **командалари ўртасида футбол** (Марказий «Пахтакор» стадионидан), танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

19.45 — **Будь готов тележурнали.**

Ўзбек тилида: 20.30 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Ёзувчи ва давр** (адабий эшиттириш), 21.15 — **Сирдарё область меҳнаткашлари учун**, кейин — **Эртаги кун программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: **Ўрмонзор ўлкам — Белоруссиям менинг** (болалар учун), 20.00 — **Тошкент янгиликлари**, 20.10 — **Бауман мактаби спортчилари** (телефильм).

Рус тилида: 20.30 — **Саноат ходимлари учун**, 20.50 — **Овозлар оламига қайтиш** (илмий-оммабоп фильм), 21.10 — **Тошкент янгиликлари**, 21.20 — **Менил Мартинес** (концерт), 21.50 — **Дуэль** (телефильм).

10 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Олмаота телестудияси кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 — **Тошкент янгиликлари**, 18.20 — **Адабий топишмоқ** (болалар учун), 18.45 — **Институт хўжалик ҳисоби билан ишлайди**, 19.05 — **Қидириш давом этади** (телефильм), 19.15 — **Қардошлар таронаси**, 19.50 — **Музика ва ҳаёт.**

Рус тилида: 20.30 — **Тошкент янгиликлари**, 20.45 — Ленин мукофотига номзодлар. **И. Моисеев, З. Долуханова, И. Козловский**, 21.50 — **Кумуш тренер** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/III да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/III да кундуз ва кечқурун **Қотил**, 10/III да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/III да кундуз **Гули сиёҳ**, кечқурун **Қари қиз**, 9/III да **Ўғил уйлантириш**, 10/III да **Ишқинг билан.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 8/III кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концерти.**

10/III кеч соат 7 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концерти.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов гастроллари** (иллюзион аттракцион), РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Владимир Довейко** раҳбарлигида акробатлар группаси ва бошқа номерлар.

8 МАРТ ЮМОРЛАРИ

— Ота-оналар мажлисига нуқул ойим бораверадиларми?

— Марҳамат, қани-қани чиқсинлар...

— Бу чўмич деган отлиқ қайси гўрга йўқолди-я!?

— Мана, байрам совғаларингни ҳам олиб бердим, энди хурсанддирсан-а хотин?

Расмларни А. Холиқов чизган.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р 06223.
ИНДЕКС 64969
Г 1070.